

† Ὁ Ἐφέσων Παῖσιος † Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος † Ὁ Κυζίκου
 Ἰωακείμ † Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος † Ὁ Χαλκηδόνος Γεράσιμος
 † Ὁ Λέρκων Γεράσιμος
 † Ἀμασείας Σωφρόνιος † Ὁ Βόνας Διονύσιος † Ὁ Ρόδου Ἰγνά-
 τιος † Ὁ Μελενίκου Διονύσιος † Ὁ Τραπεζούντος Γρηγόριος † Ὁ
 Σαμακοβίτου Ματθαῖος».

†
Ντούκενι καὶ Κασκάπανι (Θρακικὴ Παράδοσις).—Ὁ κ. Ἀγ. Θ.
 Σαμοθράκης μᾶς ἀπέστειλε τὴν κατωτέρω Θρακικὴν παράδοσιν τὴν
 ὁποίαν ἐδημοσίευσε κατὰ τὸ 1903 εἰς τὴν «Ἀττικὴν Ἰριδα». Δὲν μετέβα-
 λε τίποτε ἀπὸ τὴν γλῶσσαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης προσθέσας, μόνον μερικὰ
 εἰς τὸ τέλος.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Β'. ἐν τινὶ πόλει τῆς Θρά-
 κης τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν διασώζεται, πύθαγόν μεταξὺ Καλλιπόλεως
 καὶ Μαδύτου κειμένης, ἔζη κόρη πανευδαίμων Πατέρα εἶχε τὸν ἄρχοντα
 τῆς πόλεως, μητέρα δὲ καταγαμένην ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τοῦ Βυ-
 ζαντίου.

Ἐν τῇ κόρῃ ταύτῃ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται ἢ παραδίδεται,
 ἀλλ' οὕτως τὸ ὀνομαστικὸν αὐτῆς διεώσθη ὄνομα ἠδύνατο νὰ διακριθῇ
 τις τὸ ἀνάστημα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τὰ κίβλη τῆς Ἀφροδίτης. Ἦτο κό-
 ρη μόλις 18 ἀριθμοῦσα Μαίους κόρη πῆσας ζωῆς καὶ σφρίγγου παρθε-
 νικοῦ.

Τὰ πάντα, γονεῖς, νεότης, κάλλη καὶ πλοῦτη, μέλλον φαιδρὸν καὶ τι-
 μὴ τῇ ἔμειδίον. Ἄλλ' ἵνα καθ' ὅλα μία κόρη εἶναι εὐτυχῆς τί τῆς ἐλλεί-
 πει; Ἐν μόνον πρὸς τὸ ὅποιον ἡ διάνοια τῆς τείνει, ἐν καὶ μόνον διὰ τὸ
 ὅποιον προσπαθεῖ, διὰ τὸ ὅποιον παλμοὺς αἰσθάνεται εἰς τὸ ἄβρόν τῆς
 στῆθος, διὰ τὸ ὅποιον πλάττει ὄνειρα, εἰς τὸ ὅποιον τὰς ἐλπίδας τῆς πά-
 σας ἐμπιστεύεται καὶ τὸ ὅποιον καλοῦσιν ἔρωτα.

Καὶ δὲν ἤργησε νὰ εἶρη τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας τῆς.

Ἡ κόρη τοῦ Ἀρχοντος ἠγάπησε, καὶ ἠγάπησε δι' ὅλης αὐτῆς τῆς
 παρθενικῆς δυνάμεως, μὲ ὄλην τὴν ἀγνότητα, ἥτις περικλείεται εἰς ἓν
 ἀθῶνον πλάσμα, εἰς τὸν ἄγνόν δ' αὐτῆς ἔρωτα ἀνταπεκρίθη νεαρὸς στρα-
 τιωτικός, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὁποίου πολεμικὸν μένος καὶ μαχῶν κε-
 ραννὸς ἀνέθρωσκεν ἔτι. Νεανίας εἰκοσιδιετῆς περίπου ἐξ εὐγενοῦς καὶ αὐ-
 τὸς οἴκου, ἀναστήματος ὑψηλοῦ, μὲ στρατιωτικὸν παράστημα, τὸν σεβα-
 σμὸν εἰς τοὺς βλέποντας αὐτὸν ἐμπνέον.

Αἱ δύο αὐτὰ ψυχαὶ ἠγαπήθησαν, καὶ ἠγαπῶντο ὡς ἀγαπῶνται αἱ

Ἰρσινί
 Αδ.
 1. 15
 1941
 404
 -411

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τρυγόνες. Ἡ ἀπηνὴς ὅμως μοῖρα, ἡ χαλκόπους αὕτη θεὰ ἄλλα, φεῦ! τοῖς ἐπέκλωθε.

*
**

Τοῦ νέου συγγενῆς οὐδεὶς ὑπῆρχε ζῶν, τῆς κόρης δὲ οἱ γονεῖς μετὰ χαρᾶς τῆς κόρης των τῆς προσφιλοῦς τὸν ἀγνὸν ἔμαθον ἔρωτα καὶ τὸν νέον ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οικογενείας των ὡς ἴδιον ἐδέχθησαν τέκνον.

Ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου ὠρίσθη. Διαταγαὶ τοῦ ἄρχοντος ἐδόθησαν. Νὰ στολισθῇ ἡ πόλις ἅπασα, τὰ τῆς λαμπαδοφορίας ἔτοιμα νὰ εἶναι καὶ ὁ λαὸς εἰς τῆς ἀγαπημένης του κόρης τοὺς γάμους νὰ παρευρεθῇ.

Μεγάλη κίνησις ἀπὸ πρωΐας καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπεκράτει. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες, γυναῖκες καὶ παρθένοι ἠτοιμάζοντο ποῖα κἀλλιον νὰ ἐνδυθῇ τῆς ἄλλης τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς τοῦ ἄρχοντος νὰ τιμήσῃ.

Θριαμβευτικὴ ἐστήθη ἀψὶς εἰς τὸ μέρος τῆς πόλεως ὁπόθεν ἡ γαμήλιος συνοδεία νὰ διέλθῃ ἔμελλε, χρυσοῖς δὲ γομφιασὴν ἦσαν γεγραμμένα τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ὄνομα, ὀλίγον δὲ κατωτέρω τοῦ αὐτοκράτορος. Ἡ ὁδὸς ὁπόθεν ἔμελλον νὰ διέλθωσι, ἐστρώθη διασημαστικῶν πολυτελῶν ταπήτων, κατὰ μέρος καλλιχρόων καὶ εὐόσμων ἀνθέων. αἱ δὲ σειραὶ τῶν οἰκῶν ἐνθεν κακείθεν καὶ αἴτια ἐστολίσθησαν, τὰς θύρας τῶν ὀποίων καὶ τὰ παράθυρα πλαίσια ἐκ κισσοῦ καὶ πεντικῆς περιέβλεον.

Ἡ οἰκία τοῦ ἄρχοντος ἦτο πλήρης προσκεκλημένων. Ἐπὶ ἐπιχρῶσου δὲ θρόνου καθήμενοι πατὴρ καὶ μήτηρ ἐδέχοντο τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς ὀλοκλήρου τῆς πόλεως. Ἀληθῶς ὅποια εὐτυχία καὶ χαρὰ εἰς πατέρα ἢ μητέρα ὑπὸ τοιούτους καλοὺς οἰωνοὺς ἐκδίδοντας τὴν κόρην αὐτῶν.

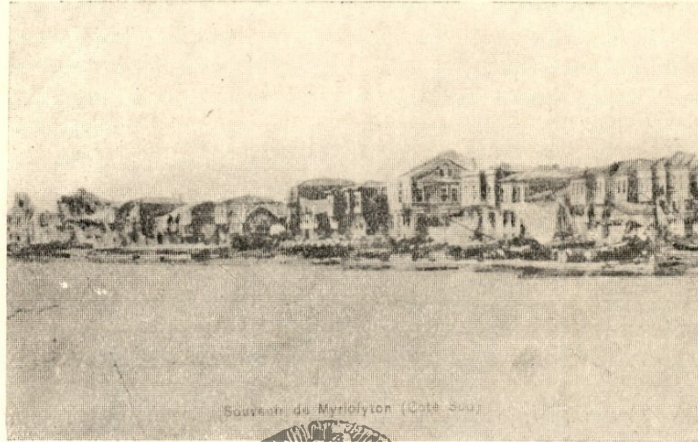
Ἡ στέψις θὰ ἐγένετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἡ δὲ ὠρισμένη ὥρα ἔφθασε.

*
**

Πολύφωτοι λαμπτήρες ἐξαερώμενοι ἐκ τῶν φατνωμάτων τῆς ἐκκλησίας ἐφώτιζον αὐτήν, ἤστραπτε δὲ ὁ ἐσωτερικὸς αὐτῆς διάκοσμος. Τὸ νεαρὸν ζεῦγος δι' ἀνθοστρώτων ὁδῶν διερχόμενον ἔφθασε εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐνῶ τὸ ἀσφυκτικῶς συνεσφιγμένον ἐκεῖνο πλῆθος παρεμέριζε, καὶ τὸ εὐδαιμον ζεῦγος κατέλαβεν τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἐτελείωσε καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθωσιν τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ, οὐδὲν δὲ νέφος ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα. Ἡ ἐσπερινὴ μόνον αὔρα ἐφύσα ὀλίγον δροσίζουσα τὸ κάθιδρον ἐκ τοῦ συνωστισμοῦ πλῆθος. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τὰ πάντα εὐνοϊκῶς ἐνήργουν, ὅτι παρὰ νυμφοὶ τοῦ γάμου ἐκλήθησαν. Καὶ ὅμως . . .

*Η νότιος παραλία του Μυτιλήνου πρὸ τοῦ 1912.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κατασκηνώσεις εις τὴν παραλίαν Γάνου μετὰ τὸν σεισμόν
τῆς 27 'Ιουλίου 1912.

Μόλις ἐξηλθον τῆς ἐκκλησίας καὶ φωναὶ ἀπαίσιοι τῶν κηρύκων ἠκούσθησαν διάτοροι. Ἀποτρόπαιαι ἠκούσθησαν κραυγαὶ καὶ αὐτῆς παγερώτεραι τῆς χιόνος . . . Τοῦρκοι, Τοῦρκοι . . .

Τὸ πλῆθος ἐκεῖνο διεσκορπίσθη ἀνά τὰς ὁδοὺς ζητοῦν καταφύγιον. Πλείστοι ὑπὸ τῶν φευγόντων κατεπατήθησαν, γυναῖκες ἐκ φόβου ἀπέθανον, πολλοὺς τὸ παγερὸν φάσανον τῶν Ἀγαρινῶν εἰς τὸν Ἄδην ἔστειλε καὶ ὀλίγοι μόνον ἐσώθησαν φεύγοντες ἀνά τὰ ὄρη.

Ἡ μέχρι τέως βοηθοῦσα τύχη, ἐγκατέλειπε τὴν κόρην, καὶ ἴσως διὰ παντός. Τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τῆς κόρης ἀφοῦ ἐφόνευσαν ἀνηλεῶς, τὰς κεφαλὰς τῶν ἐπὶ λογχῶν διαπεράσαντες ἐδείκνυον πρὸς αὐτὴν ὡς νὰ ἤθελον νὰ εἴπωσι εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ ἴδια τύχη τὴν ἀναμένει.

Πρὸ τῶν ποδῶν τῆς δὲ τὸν νυμφίον πληγώσαντες ἡμιθανῆ σχεδὸν κατέλιπον.

Μεταξὺ τῶν ἀνθρωπομόρφων ἐκείνων τεράτων, ἔμεινε ἡ κόρη μόνη. Οὐδὲν πλεόν ὑπολείπετο στήριγμα. Ἔστερε τὸ βλέμμα τῆς πρὸς τὸν πατρικὸν οἶκον, ὡς ἐκεῖθεν τοῦλάχιστον ζητοῦσα τὴν βοήθειαν, ἀλλ' ἀπαίσιον θέαμα ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς. Πιάνει σφρανομήκεις ἐξερευρόντο ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ὄλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ἐγένετο παίγνιον τοῦ πυρός.

Φωνὴ ἀπελαισίας ἐξεβαλε, καὶ τὸ πρόσωπόν τῆς τὸ γλαυκὸν ἐκάλυψε διὰ τῶν ἀβρῶν χειρῶν τῆς τὴν τύχην οἰκτεροῦσα.

Ἐμεινε μόνη ἀνά μέσον τῶν αἰμαρῶν, θηρίων τῶν ἀπαισίων Ὀσμάν. Ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδὸν περιέφερον τὴν κόρην ὑβρίζοντες καὶ ἀτιμάζοντες αὐτήν, ὅτε μία φωνὴ βροντώδης ἀπήχησε . . . Στῆτε . . . Ἡ βροντώδης αὕτη ἀλλ' ἀπελπισ φωνὴ ἦτο τοῦ νεαροῦ νυμφίου, ὅστις μόλις συνήλθεν ἐκ τῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἔρριψαν τὰ ἀλύπητα πλήγματα τῶν Τούρκων, ξιφήρης ὤρμησεν ἐν μέσῳ τοῦ ἀγρίου καὶ χριστιανικῶν αἵμα διψῶντος πλήθους τὴν κόρην νὰ σώσῃ.

Ἄλλὰ φεῦ! Μόλις τῆς κόρης τὴν χεῖρα νὰ ἐγγίση ἠδυνήθη καὶ ἀλύπητον παγερὸν ξίφος κτύπημα τὸν ἤπλωσε κατὰ γῆς.

Εὐχαριστημένος ἀπέθνησκεν παρὰ τοὺς πόδας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἠγάπησεν ὑπερασπίζων αὐτὴν διὰ τῆς ἰδίας του ζωῆς.

Πόσον ἀπηνῶς σὲ κατατρέχει ἡ τύχη ὦ κόρη . . .

*
*
*

Ἡ πόλις εἶχε μεταβληθῆ εἰς σφαγεῖον.

Ὁ ἥλιος ἔδυσεν ὀλοτελῶς, κατέναντι δ' αὐτοῦ ἀνέτειλεν ἡ τοῦ Ἐνδυμίωνος ἐρασθεῖσα, ὠχρὰ καὶ τὴν ὕψιν ὄλωσ ἀπαίσιον, κρυπτομένη, ὅπισθεν ζοφερῶν νεφῶν ὡς καὶ αὐτὴ νὰ ἐφοβεῖτο ἀπὸ τῆς ἀγρίας ὕψεως τῶν

ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ. Ὀλίγον ἔτι ἔρριψε τὰς ψυχρὰς αὐτῆς ἀκτῖνας καὶ ἄφαντος ἐγένετο. Ζοφερὸν σκότος ἐκάλυψε τὴν γῆν, τὸ δὲ σκότος ἦτο ψηλαφητόν.

Ἡ κόρη ὅμως τί ἀπέγεινε :

Ἀπαίσιον οἰωνὸν τὸ ἀγροῖκον ἐκεῖνο πλήθος τὴν ἔκλειψεν τῆς σελήνης ὑπολαβόν, ἀφοῦ ἐξήγαγε τὴν κόρην μακρὰν τῆς πόλεως ἐφυλάκισεν εἰς τινὰ πύργον.

Τὸ μέρος δὲ τοῦτο ὠνόμασαν οἱ μεταγενέστεροι ΚΗΖΙΚΑΠΑΝ ὄπερ τουρκιστὶ σημαίνει φυλακὴν κόρης. Τοῦτο εἶναι τὸ ἐκ παραφθορᾶς καὶ σήμερον ἔτι ὑπάρχον χωρίον Κασκαπάνι καλούμενον.

*

**

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἀποφυλακίσαντες τὴν κόρην ὠδήγησαν πρὸς τὴν παραλίαν. Λέμβος μετὰ 12 κωπηλατῶν καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ ἄνεμεν αὐτήν, ἵνα ὡς δῶρον αὐτὴν προσφέρῃ εἰς τὸν σελτὸν τοῦ πατρῶου. Ἡ διαταγὴ τῆς ἀναχωρήσεως ἐντὸς ὀλίγου ἐδόθη καὶ ἡ λέμβος ἀπέβη ἐπὶ τὸν μελανεῖμονα πόντον, τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου ὑπὸ τῆς πρῶτης διαταγῆς περιέβαλον αὐτὴν διὰ πλάτους ἀφορίζοντος, καταλήγοντος εἰς ὁλίγην φασφορίζουσαν εἰς τὰς πρῶτῶν ἀκτῖνας τοῦ ἐδεργέτου ἡλίου, εἰς γαλαξία ἐνάλιον.

Ἡ λέμβος ἀπεμακρύνεται τῆς πατρῶου γῆς, λέγουσι δὲ ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ λέμβος ἐπροχώρει, ἡ κόρη ἔρριπτε χῶμα εἰς τὴν θάλασσαν ἔνθεν ἀκείθεν τῆς λέμβου, τὸ ὅποιον πρὶν εἶτε ἐπιβρασθῆ ἔειχε λάβη μεθ' ἑαυτῆς ἐκ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους. Ἄλλ' ὃ τοῦ θανάτου. Ἡ θάλασσα μετεβάλλετο εἰς ξηράν. Ἐρριπτεν ὀλονέν, μέχρως οὐ ἐσώθη τὸ χῶμα. Τὴν ποδεάν τῆς τέλους λύσσα καὶ τινάσσα αὐτὴν ἔρριπεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ μετ' αὐτῆς διαφυγοῦσα τὴν προσοχὴν τῶν φρουρῶν ἔρριπεν ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ οὕτω ἐτελείωσαν τὰ βήσανά τῆς.

Τὸ μέρος τοῦτο εἰς τὸ ὅποιον ἐσώθη τὸ χῶμα καὶ ἔρριπεν ἑαυτὴν εἰς τὰ ὕδατα ὠνομάσθη τουκεντή, τοῦτέστι ἐσώθη.

Ἐκ τοῦ τουκεντή δὲ τούτου προέκυψε τὸ σημερινὸν Ντουκένι.

Τὴν ὠραίαν αὐτὴν παράδοσιν συνάμα δὲ καὶ εὐφυᾶ φέρουσι ἀνὰ τὰ στόματά των οἱ κάτοικοι τῶν δύο χωριδίων τούτων, μετ' ἐγκανχήσεως μάλιστα καὶ ὑπερηφανείας δεικνύοντες καὶ ὑψωμά τι, παριστάνον συμβολικῶς τὴν λέμβον ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ κόρη ἔρριπεν ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

*

**

Ἡ ὡς ἄνω παράδοσις φαίνεται ὅτι ἔχει σχέσιν μὲ τὴν γεωλογικὴν

διάπλασιν τοῦ ἐδάφους, ὀφειλομένην εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου βραδέως μὲν ἀλλὰ σταθερῶς γινομένης προσχώσεις.

Ὁ Α. Viquesnel διασχίσας τὴν Θράκην, κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, καὶ περιγράφων τὸν Ἐβρον¹⁾, ἀναφέρει ὅτι οἱ γεωγραφικοὶ χάρται μέχρι τῆς ἐποχῆς του ἐσημεῖουν εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Θράκης, κόλπον εἰσχωροῦντα μεταξὺ Αἴνου, Φέρετζικ (Φέρραι) καὶ Κεσσάνης. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ὁμοῦ, προσθέτει, ὁ κόλπος ἐκεῖνος, ἔχων τὸν μυθόν του εἰς τὰς Φέρρας, εἶχε μεταβληθῆ εἰς λειμῶνα πλήρη ἐλῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ πολλάκις πλημμυροῦντα κατὰ τὸν χειμῶνα. Ἀσφαλῶς ὁ λειμὼν οὗτος τοῦ Viquesnel, εἶναι ἢ ὑπὸ τοῦ δέλτα τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου σχηματισθεῖσα νησίς, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Γκισοῦρ-Ἀντά, περὶ τῆς ὁποίας τόσος ἐγένετο λόγος κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, κατὰ τὴν διαχάραξιν τῶν Ἑλληνο-τουρκικῶν συνόρων, καὶ ἢ ὁποία ἐπεδικάσθη τελειωτικῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλοτε, ἐξακολουθεῖ, ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, τὰ πλοῖα τῆς Αἴνου ἀνήρχοντο τὸν ποταμὸν μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως μεταφέροντα φορτίον 80—350 στατήρων (3 1/2—15 1/2 τόννων).

Ἦδη ὁμοῦ, τὸ ἀπὸ Αἴνου μέχρι Φέρετζικ ὄριον, δὲν δύναται νὰ διεξαχθῆ παρὰ ἀπὸ μικρὰ πλοῖα μικροῦ βολήματος (βάρες). Τὰ μεγάλα πλοῖα σταματοῦν πλησίον τῆς τελειώσεως τῆς πόλεως ὅπου ἐκτελεῖται ἡ μεταφορά εμπορευμάτων.

Τοῦτο εἶναι ἀληθές, οἱ δὲ παλαιότεροι τῶν κατοίκων ἐνθυμοῦνται ὅτι τὰ πλοῖα προσωρίζοντο παρὰ τὸ ἐσωτερικὸν φρουρίον τῆς πόλεως παρὰ τὴν θέσιν (Τσουκαλαριά) ὅπου σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερον οἱ κρῖκοι εἰς τοὺς ὁποίους προσέδενον αὐτά.

Ἐπίσης καὶ παρὰ τὸ Κουροῦ-Τὰς ἡμίσειαν ὥραν περίπου πρὸς Βορρᾶν τῆς πόλεως.

Κατὰ τὸν Βιργίλιον (Αἰνειάδος Γ, 16—18) ἡ Αἴνος ἦτο παραλία εἰς τὸ βάθος ἐνὸς κόλπου ὅπου ὁ Αἰνεῖας φεύγων ἐκ Τροίας ἠναγκάσθη νὰ προσορμισθῆ εἰς τὰ Θρακικὰ παράλια ἐνῶ σήμερον ἡ πόλις ἀπέχει ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν ἀπὸ τῆς παραλίας.

Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Παλαιολόγων ἡ θάλασσα ἔφθανε μέχρι τοῦ κεντρικοῦ φρουρίου κατὰ τὴν ρητὴν μαρτυρίαν τοῦ

1) A. Viquesnel: Voyage dans la Turquie d'Europe.—Description physique et géologique de la Thrace,—avec 54 planches in folio. (Τόμ. Β', σελ. 268).

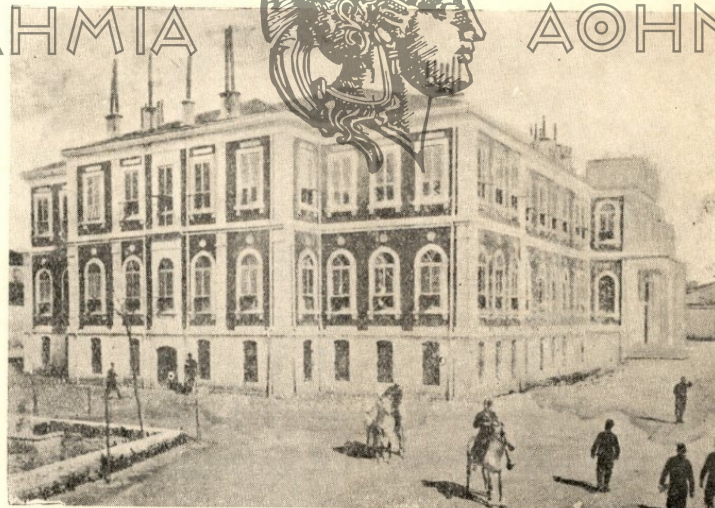

Ἡ Χώρα τῶν Γανοχωρῶν πρὸ τοῦ σεισμοῦ τοῦ 1912.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μέγαρον Στρατιάς Θράκης ἐν Ἀδριανουπόλει ἐπὶ Ἑλληνικῆς
Διοικήσεως τῆς Θράκης 1920—1923.

Ἀπὸ τὴν Συλλογὴν Α. Σαμοθράκη.

ιστορικοῦ Παχυμέρη (Βιβλ. Γ. 27) ὅστις διηγούμενος τὰ τῆς πολιορκίας τῆς Αἴνου ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ 1265 πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἐκεῖ φρουρουμένου ἐκπεσόντος Σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου Ἀζατίνου, ἀναφέρει ὅτι τὴν μεθεπομένην τῆς συνθηκολογήσεως μετὰ τῶν πολιορκητῶν ἐνεφάνησαν τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἐντὸς ὀλίγου «Ἐνώριμον πρὸς τοῖς λιμέσιν»¹⁾.

Ὁ δὲ Κατακουζηνὸς (Τόμ. Β) ἀναφέρει ὅτι ἡ Βήρα (νῦν Φέροαι), κατὰ τὸ 1312 ἐχρησίμευεν ὡς σταθμὸς τοῦ Βυζαντινοῦ ναυτικοῦ : «Ἐλθὼν δὲ εἰς Βήραν ἔνθα αὐτῷ ὠρμίζοντο αἱ νῆες κατὰ τὸν Ἐβρον ποταμόν». Ἐκ δὲ τῆς μαρτυρίας ταύτης φαίνεται ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου ἦτο βαθύτερον, καὶ δὲν εἶχεν ὑποστῆ τὰς σημερινὰς προσχώσεις, ὥστε καὶ μεγάλα πλοῖα ἠδύνοντο νὰ ἀναπλέουν τὸν ποταμόν.

Μετὰ τ' ἀνωτέρω ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Viquesnel, ὅστις ἀναφέρει ὅτι, διερχόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον Soludja (τὸ Bakırma τῶν Ἑλλήνων), κείμενον ἡμίσειαν ὥραν περίπου νοτιοδυτικῶς τῆς Κεσσάνης, ἤκουσε παρά τινος γέροντος ὅτι τὸ χωρίον Κασκαμπάνι (Kıstı-kapan) εὕρισκόμενον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Herdelez-terε ἀνομιμασθῆ οὕτω ἀπὸ τὰς ἀπαγωγὰς τὰς ὁποίας ἔκαμνον μετὰ τὴν πᾶσιν τὸν οὐκοῦν καὶ μέγιστον τοῦ χωρίου ἐκείνου. Ἐπισημαίνεται δὲ ἐπιπέσει τὴν μαρτυρίαν ταύτην ὅτι ὅστις ἤκουσε τὴν παράδοσιν ταύτην παρ' ἄλλου γέροντος, ὅστις ἦτο μάγιστρος τοιούτων σκηνῶν, τὸ γεγονός θά ἔπρεπε ποτὲ εἶναι τοῦλάχιστον αἰῶνος ὁπότε ὁ κόλπος ἀπέβη δύσκολος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς λέμβους²⁾.

Σήμερον τὸ Κασκαμπάνι εἶναι μεσόγειον χωρίον τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, τὸ δὲ Ντουκένι ἀγροικία (τσιφλικ) ἐν τῇ περιφερείᾳ Αἴνου, ἀπέχον τὸ μὲν πρῶτον περὶ τὰς δύο ὥρας ἀπὸ τῆς Κεσσάνης, ὁκτὼ δὲ ἀπὸ τῆς Αἴνου, τὸ δὲ δεύτερον περὶ τὰς τρεῖς ὥρας Β. Α. τῆς Αἴνου.

'Επιγραφή Λουλέ-Βουργάζ.—Ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐκκλησίας Λουλέ-Βουργάζ (Ἀρκαδιουπόλεως) εὕρισκετο τὸ ἀκόλουθον ἐπίγραμμα ἀντιγραφέν τῇ 12 Ἀπριλίου 1914 παρὰ τοῦ τότε Ἀρχιμανδρίτου καὶ νῦν Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως Σωφρονίου.

1) Βλέπε : Α. Θ. Σ α μ ο θ ρ ά κ η : Ὁ Σουλτάνος τοῦ Ἰκονίου Ἀζατίνος καὶ ἡ πολιορκία τῆς πόλεως Αἴνου ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τὸ 1265, εἰς τὸ «Ἀρχαῖον Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἐθναυτοῦ», τόμ. Β', σελ. 47 καὶ ἐξῆς.

2) Περὶ βλ. «Θρακικά», τόμ. ΧΙ, σελ. 370 καὶ ἐξῆς.